

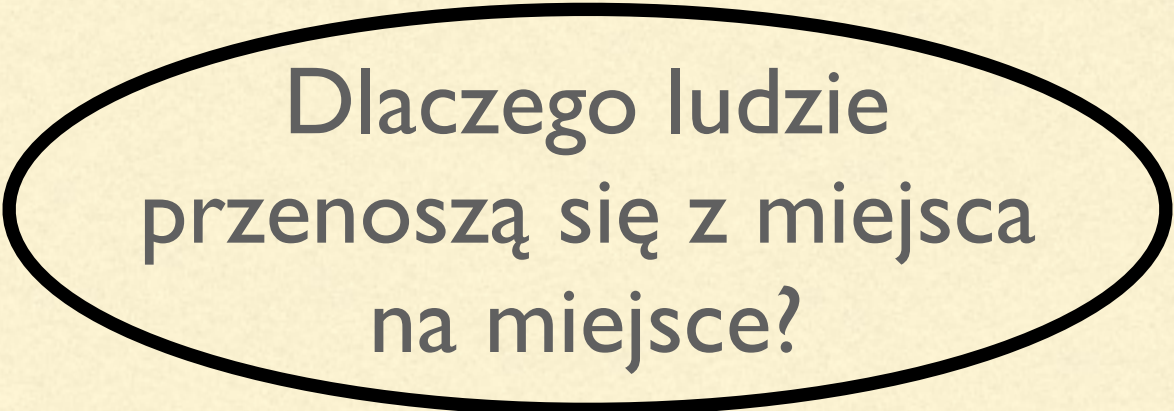
MIGRACJE LUDNOŚCI

Migrant, emigrant, imigrant.

ĆWICZENIE DLA WSZYSTKICH

- 1. W jakiej miejscowości urodzili się wasi dziadkowie?
 - W jakiej miejscowości mieszkają wasi dziadkowie?
 - 2. W jakiej miejscowości urodzili się wasi rodzice?
 - W jakiej miejscowości mieszkają wasi rodzice?
 - 3. W jakiej miejscowości ty się urodziłeś?
 - Gdzie będziesz mieszkać za 20 lat? Czy w tej samej miejscowości?
-

MIGRACJA.

Dlaczego ludzie
przenoszą się z miejsca
na miejsce?

Klasa 7,8,9,10

Załącznik nr 1: Materiał pomocniczy nr 1 – Kilka słów o migracjach

Ludzie migrują od początku istnienia ludzkości. Nie byłoby nas, Europejczyków, nie byłoby Amerykanów, gdyby nie migracje. Kolebką ludzkości jest Afryka. Początkowo (a właściwie może zawsze) wędrowaliśmy w poszukiwaniu jedzenia i wody oraz lepszych warunków do życia, zdani na to, co oferuje nam środowisko przyrodnicze. Wraz z rozwojem cywilizacyjnym przyczyny naszych migracji zmieniały się – poszukiwaliśmy surowców, wytwarzanych produktów, w tym – rolnych, podbijaliśmy nowe tereny. Epoka odkryć geograficznych spowodowała falę nowych migracji ku nieznanym dotąd lądom. Cel – chęć zagospodarowania (patrz: podporządkowania sobie) nowych terenów, w nadziei na lepsze życie, szybsze wzbogacenie się, czy też – jak w przypadku kolonii karnych – na miejsce odbycia wyroku przez skazanych. Jak widać, część migracji miała charakter dobrowolny, ale też były i takie o charakterze przymusowym, np. gdy Polacy wyjeżdżali z ojczyzny po upadku powstań. Rozwój środków transportu w XIX wieku spowodował większą mobilność ludzi. Już w drugiej połowie XIX wieku nastąpił wzrost liczby ludności na Ziemi. Zaczynało brakować wolnych terenów z powodu przeludnienia w Europie, a nadzieję na pracę i lepsze życie budził Nowy Świat. Tu mamy do czynienia z migracjami ekonomicznymi (także Polacy emigrowali na przełomie XIX i XX wieku, m.in. do Stanów Zjednoczonych Ameryki czy do Brazylii). W następnym stuleciu przez świat przetoczyły się obie wojny i wiele konfliktów na wszystkich kontynentach. To był czas powstawania nowych państw, rozpadu starych lub odzyskiwania niepodległości przez obszary skolonizowane. Polska odzyskała niepodległość po 123 latach niewoli, ale jej obszar zmienił się po II wojnie. Straciliśmy dużo ludności w ramach działań wojennych, ale także podczas deportacji, repatriacji po wyzwoleniu ludności z Kresów Wschodnich, przemieszczania się mieszkańców z Polski Centralnej na ziemie odzyskane (obecnie to zachodnie województwa naszego kraju) czy wyjazdu ludności pochodzenia niemieckiego do Niemiec w ramach tzw. łączenia rodzin. II połowa XX wieku to z kolei dynamiczny rozwój gospodarczy, postęp medycyny i higieny. W państwach o niskim lub ujemnym przyroście naturalnym (np. Niemcy) zaczyna brakować siły roboczej, więc chętnie przyjmowano imigrantów z Turcji, Jugosławii, Włoch czy Polski (tzw. *gastarbeiterzy*). Niektóre z wysoko rozwiniętych gospodarczo państw, jak USA, prowadzą politykę „drenażu mózgów”, oferując lepsze warunki materialne i zawodowe ludziom dobrze wykształconym, o nieprzeciętnych zdolnościach. Powoduje to z jednej strony wyjazd dobrych specjalistów z ich krajów pochodzenia, a z drugiej – napływ tychże do kraju imigracyjnego, a więc wzmocnienie jego myśli technicznej i rozwoju gospodarczego. Dla samych zainteresowanych – dużo większe szanse na rozwój osobisty.

Klasa 7,8,9,10

Odpowiedz pełnymi zdaniami na pytania na podstawie tekstu na poprzedniej stronie :

1. Skąd pochodzą wszyscy ludzie na świecie?
 2. Jakie były trzy przyczyny pierwotnych (początkowych) migracji ludzi?
 3. Jaki był cel migracji ludzi w czasach Odkryć Geograficznych?
 4. Dlaczego ludzie emigrowali w XIX wieku?
 5. Co to jest „drenaż mózgów”?
-

Przyjrzyjmy się teraz kryteriom klasyfikacyjnym migracji:

1. Czas:

- ➡ migracje stałe – trwała zmiana miejsca zamieszkania
- ➡ migracje czasowe: sezonowe – np. do pracy przy zbiorze szparagów; okresowe – np. staże pracy na okres 3 lat w innym kraju, mieście
- ➡ migracje codzienne, tzw. wahadłowe – dojazdy do szkół, do pracy

2. Odległość

- ➡ w ramach kraju – wewnątrzregionalne, międzyregionalne
- ➡ obszar państwa – wewnętrzne (na terenie kraju), zewnętrzne (opuszczenie kraju, przekraczanie granicy)
- ➡ w ramach świata – kontynentalne, międzykontynentalne

3. Organizacja:

- ➡ legalne i nielegalne
- ➡ dobrowolne i przymusowe
- ➡ żywiołowe i planowe

4. Przyczyna:

- ➡ migracje zarobkowe (ekonomiczne)
- ➡ migracje polityczne
- ➡ migracje religijne
- ➡ migracje społeczne (rodzinne) – np. na skutek zawarcia związku małżeńskiego

5. Charakter przemieszczeń:

- ➡ ze wsi na wieś
- ➡ ze wsi do miasta
- ➡ z miasta do miasta
- ➡ z miasta na wieś

Klasa 7,8,9,10

Na podstawie klasyfikacji na poprzedniej stronie opisz typy migracji w zależności od: czasu, odległości, organizacji i przyczyny

Żydzi w diasporze, mieszkający w USA

czas – migracje stałe

odległość – w ramach świata – migracja międzykontynentalna

organizacja – migracja legalna, przymusowa (ich przodkowie uciekali przed prześladowaniami)

przyczyna – migracja religijna

Przykład

-
- A. Robert Lewandowski
 - B. Polacy – zesłańcy mieszkający w Kazachstanie
 - C. Ktoś z Twojej rodziny, przebywający za granicą (jeśli nie masz takiej osoby, to skorzystaj z przykładu rodziny koleżanki lub kolegi)
 - D. Ktoś z Twojej rodziny migrujący na terenie Polski
 - E. Europejscy aktorzy pracujący w Hollywood
 - F. Gastarbeiterzy z Turcji pracujący w Niemczech
 - G. Ahmed z Aleppo (Syria) mieszkający z rodziną od dwóch lat w Polsce po opuszczeniu zbombardowanego miasta

Dla wszystkich klas.

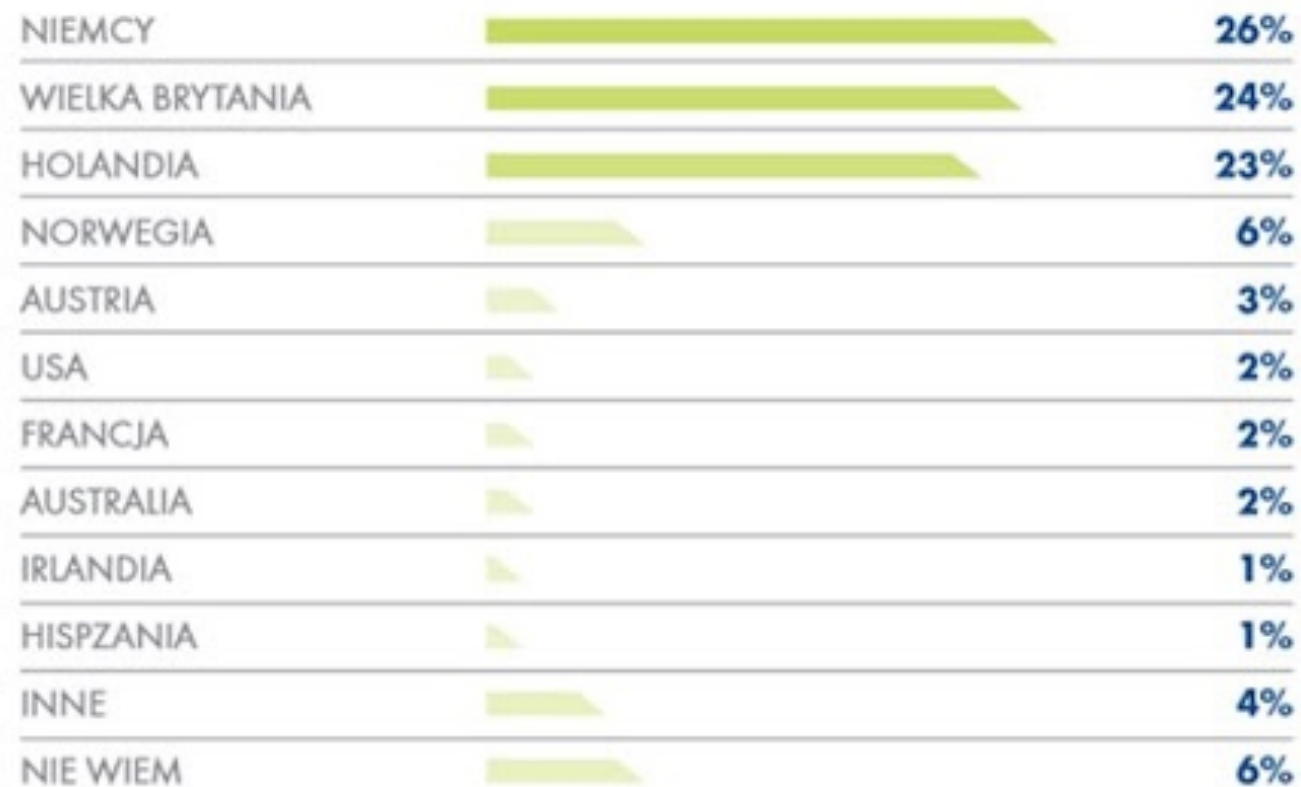

Do jakich
krajów
emigrowali
Polacy w XIX
wieku?

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

Dla wszystkich klas.

PREFEROWANE KRAJE EMIGRACJI

Dlaczego Polacy
najchętniej emigrują
do Niemiec, Wielkiej
Brytanii i Holandii?

Napisz co
najmniej 100
słów.

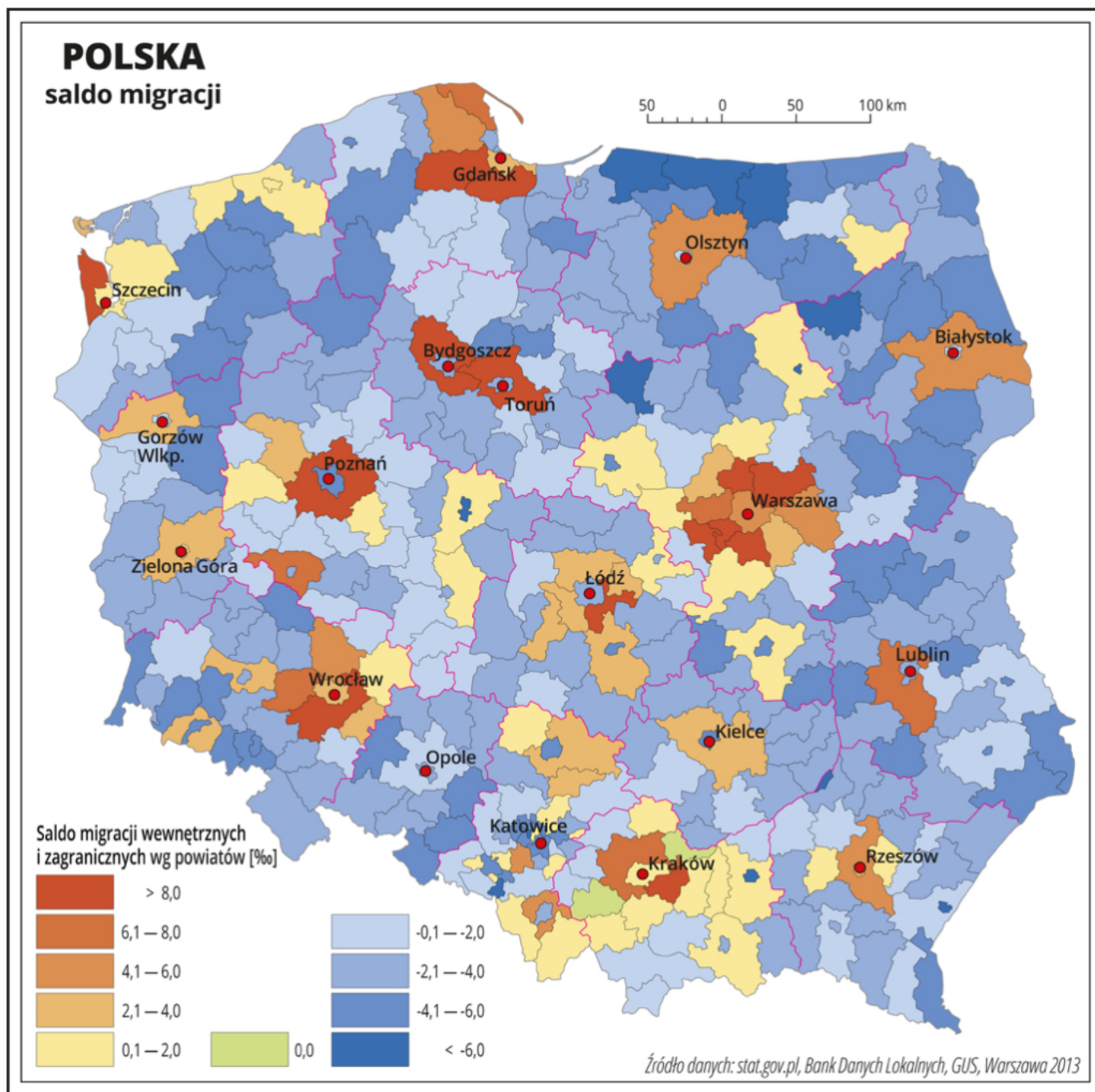
Dla klas 7,8,9,10

2. Migracje wewnętrzne w Polsce

Przez ponad pół wieku po drugiej wojnie światowej w naszych **migracjach wewnętrznych** zdecydowanie dominował kierunek **ze wsi do miasta**. Wynikało to z intensywnego rozwoju przemysłu i samych miast ze wszystkimi swoimi dobrodziejstwami typu elektryczność, gaz, wodociągi, kanalizacja, komunikacja, sklepy, usługi, kultura, edukacja, służba zdrowia. Tereny wiejskie pod tymi względami przez długi czas pozostawały mocno zaniedbane, dlatego tamtejsza ludność, zwłaszcza młoda, bardzo chętnie emigrowała do miast. Poza tym do życia na wsi zniechęcało dążenie władz do upaństwowienia i kolektywizacji gospodarstw rolnych. Największe migracje miały miejsce tuż po wojnie, kiedy to z racji organizowania sobie życia na nowo trwały intensywne ruchy ludności na tzw. Ziemię Odzyskaną z terenów utraconych na rzecz ZSRR, [repatriacja](#) ludności wywiezionej w głąb Rosji, na Syberię i do Kazachstanu. Odbywały się też przymusowe akcje przesiedleńcze z obszarów przygranicznych, np. [akcja „Wisła”](#). Potem sytuacja ogólna nieco się ustabilizowała, jednak każdego roku saldo migracji dla obszarów wiejskich było ujemne i wynosiło kilka promili. W latach 70. XX wieku ujemna wartość wzrosła do kilkunastu promili, co było skutkiem tzw. propagandy sukcesu i uruchomienia wielu nowych inwestycji. Do władzy doszedł wtedy urodzony w Sosnowcu Edward Gierek – działacz partyjny na Górnym Śląsku i właśnie tam pojawiły się ogromne inwestycje, m.in. powstała największa w Polsce huta – Huta Katowice. W całym kraju w miastach rozwijało się na dużą skalę budownictwo mieszkaniowe, co jeszcze bardziej zachęcało mieszkańców wsi do emigracji.

1. Co to jest migracja wewnętrzna?
2. Jaka była przyczyna migracji po II wojnie światowej?
3. Co było przyczyną migracji w latach 70-tych?

Dla wszystkich klas.

Źródło: Wydawnictwo Edukacyjne Wiking, licencja: CC BY 3.0.

Wypisz te miasta
do których
migruje
najwięcej ludzi.

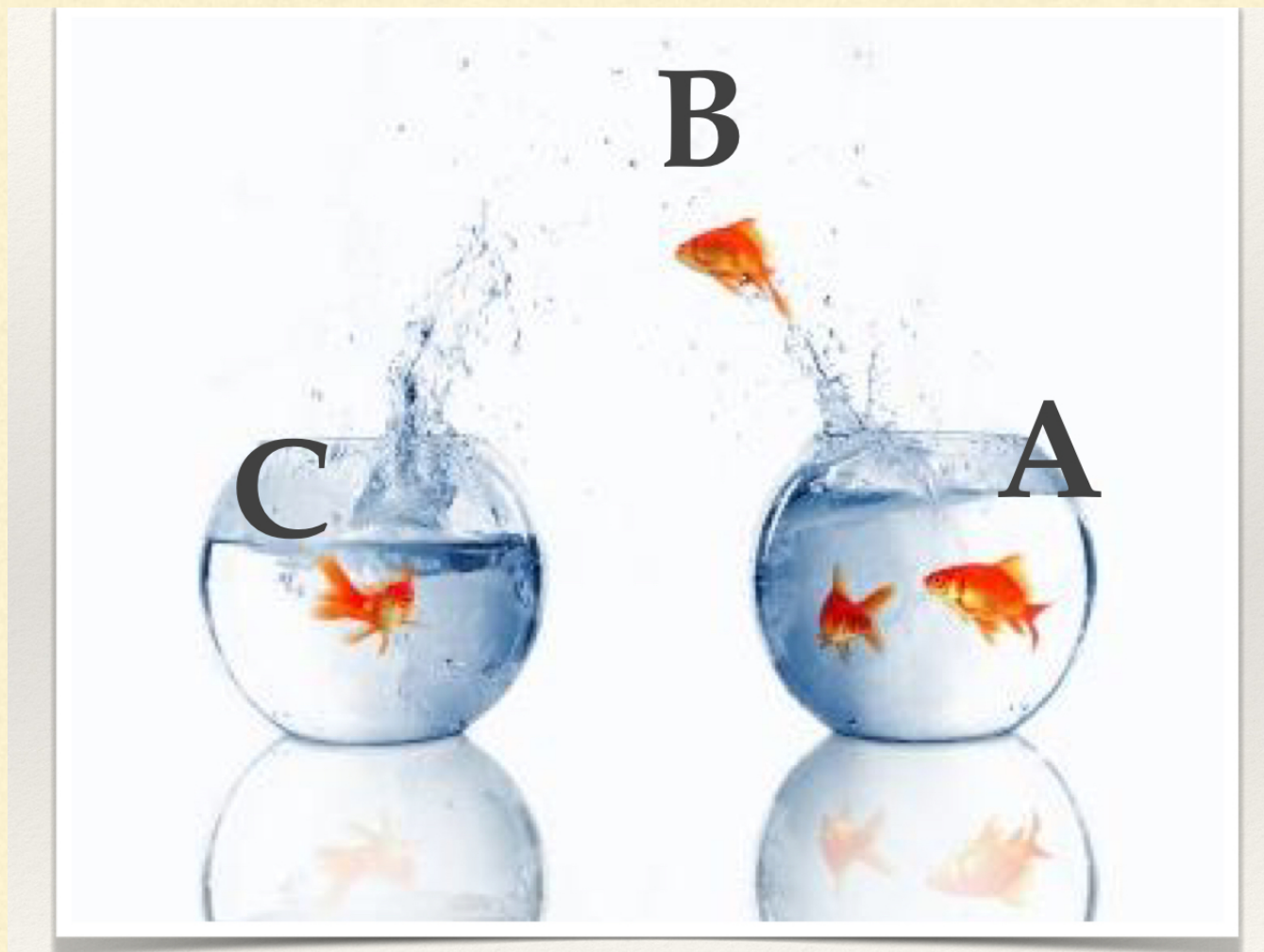
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

WYSZUKAJ DEFINICJE

Imigrant to:

Migrant to:

Emigrant to:

ZADANIE DOMOWE

Co to jest mniejszość narodowa?
Co to jest mniejszość etniczna?
Jakie religie wyznawane są w Polsce?
